

**Алгоритм
створення осередків для викладання навчального предмета
«Захист України» у закладах освіти**

Обласні та Київська міська державні адміністрації (військові адміністрації) формують перелік осередків для викладання навчального предмета «Захист України» у закладах освіти (далі – Осередок) у територіальних громадах (далі — ТГ) / районах м. Києва із розрахунку: 1 осередок при наявності від 80 до 1999 здобувачів профільної загальної середньої освіти у всіх закладах (загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої) освіти, які функціонують у ТГ / районах м. Києва, та 1 додатковий осередок на кожні додаткові 1000 здобувачів профільної середньої освіти (тобто від 80 до 1999 здобувачів освіти – 1 Осередок, на 2000 здобувачів – 2 Осередки і т. д).

Для цього:

I. Територіальні громади, органи управління освітою облдержадміністрацій та районних в місті Києві військових адміністрацій надають обласним та Київській міській військовим адміністраціям заявки щодо створення осередків у закладах освіти.

Під час формування заявки рекомендуємо виконати такі кроки:

1. Розрахунок кількості осередків викладання навчального предмета «Захист України» у закладах освіти, які може бути створено:

а) у територіальних громадах:

Осередок може бути створено у ТГ з кількістю понад 80 учнів 10, 11 класів закладів загальної середньої освіти, які навчаються за очною і поєднанням очної та дистанційної форми здобуття освіти;

якщо у ТГ налічується менше ніж 80 учнів, Осередок може бути створено шляхом об'єднання учнів 10, 11 класів закладів загальної середньої освіти декількох ТГ. У такому випадку потрібно досягнути показника не менше ніж 80 учнів 10, 11 класів закладів освіти на один Осередок. Фінансування діяльності таких Осередків здійснюється за допомогою міжбюджетних трансфертів;

якщо в ТГ Осередок не створено, – викладання навчального предмета «Захист України» відбувається навчальною програмою «Захист України. Рівень стандарту» для 10 - 11 класів закладів загальної середньої освіти, якій надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.09.2023 № 1121-23);

на кожні додаткові 1000 учнів 10,11 класів створюється 1 Осередок (тобто від 80 учнів до 1999 учнів – 1 Осередок, на 2000 учнів – 2 Осередки і т. д).

Навчанням в Осередку повинні бути охоплені всі здобувачі освіти 10, 11 класів територіальної громади, крім тих, які навчаються за дистанційною формою здобуття освіти.

Територіальна громада аналізує мережу закладів освіти та визначає заклад, у якому може бути створено Осередок, і заклади, здобувачів освіти яких такий Осередок може охопити навчанням «Захисту України».

Пріоритет має бути наданий закладу, який:

заплановано включити до проєктної мережі академічних ліцеїв;

має достатню кількість приміщень, які можуть бути використані виключно для викладання навчального предмета «Захист України»;

має зручне розташування, що дозволить учням з інших закладів освіти безперешкодно діставатися до Осередку, та/або шкільні автобуси, якими може бути забезпечено підвезення учнів (відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 року № 2205, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394);

має укриття.

б) заклади освіти обласного підпорядкування, заклади професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, формують власні заявки та подають їх органу управління освітою обласних, Київської міської військової адміністрацій (у разі перебування в їх сфері управління) або обласним, Київській міській військовим адміністраціям.

Осередок може бути створено у закладі професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, у яких навчається не менше ніж 200 учнів (студентів, курсантів) у групах із одночасним здобуттям повної загальної середньої освіти.

2. Розрахунок потреби в педагогічних (науково-педагогічних) працівниках для викладання навчального предмета «Захист України» і приміщень, у яких необхідно обладнати функційні зони:

Приклад 1:

50 класів * 2 /18 = 5,56 ставок вчителя.

2 – навчальні години предмета «Захист України» на тиждень.

18 год. на тиждень – педагогічне навантаження на 1 ставку.

В одному приміщенні може бути забезпечене викладання в межах 2 ставок педагогічного (науково-педагогічного) працівника на тиждень, тобто 36 годин. Отже, для ефективної організації роботи необхідно обладнати 3 приміщення, у яких будуть розміщені різні функційні зони, що забезпечуватимуть освітній процес для трьох класів одночасно.

Приклад 2:

6 класів * 2 / 18 = 0,67 ставки вчителя.

2 – навчальні години предмета «Захист України» на тиждень.

18 год. на тиждень – педагогічне навантаження на 1 ставку.

Необхідно обладнати 1 приміщення, яке буде поділено на функційні зони.

3. Розрахунок вартості проєкту:

Розпочати варто з проведення аналізу наявної матеріально-технічної бази навчального предмета «Захист України» та можливості її передавання до закладу, у якому буде обладнано Осередок.

Ураховуючи наявну матеріально-технічну базу, кількість приміщень, які необхідно обладнати, та керуючись Типовим переліком засобів навчання та обладнання для забезпечення викладання предмета «Захист України» закладів освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 10 травня 2024 року № 659, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 27 травня 2024 року за № 771/42116 (далі – Типовий перелік), потрібно скласти перелік обладнання, яке необхідно закупити за кошти субвенції.

Про формуванні переліку обладнання для закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти варто враховувати позиції визначені у Таблицях 2 та 3 Типового переліку.

Під час формування переліку радимо орієнтуватися на професійну думку педагогічних (науково-педагогічних) працівників, які здійснюють викладання навчального предмета «Захист України» та рівень поглибленого вивчення модулів навчальної програми, що сприятиме ефективнішому використанню такого обладнання в майбутньому.

Після складання переліку обладнання потрібно провести моніторинг цін і визначити кошторисну вартість проєкту.

Далі потрібно розрахувати суму співфінансування та провести аналіз можливості його виділення з місцевого бюджету.

Після здійсненого аналізу потрібно сформулювати заявку та направити її на розгляд відповідної обласної, Київської міської державної (військової) адміністрації.

II. Обласні, Київська міська військові адміністрації затверджують перелік Осередків у закладах освіти.

Обласними та Київською міською державними (військовими) адміністраціями (комісіями) з метою створення переліку Осередків проводиться розгляд поданих заявок щодо:

відповідності заявок закладів освіти вимогам, передбаченим у наказі МОН № 731;

дотримання пропорційності, визначеної Порядком та умовами надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) у 2023 році, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2023 року № 1023, при розрахунку суми співфінансування.

Після перевірки на відповідність заявок визначеним критеріям, моделюється мережа Осередків у регіоні та проводиться їх пріоритезація з огляду на місцезнаходження, охоплення здобувачів освіти 10, 11 класів та заявлені кошторисні вартості й доведені обсяги фінансування.

При виборі закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти для мережі осередків, область має звертати увагу на професії та спеціальності, суміжні з потребами Сил оборони, можливостями закладів до організації відповідного навчального простору, наявності викладачів, у тому числі з досвідом роботи з дронами, ремонту електроніки, тощо, а також територіальної доступності для навчання здобувачів з інших закладів загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти та фахової передвищої освіти, і можливості організації позашкільної роботи.

Ефективна мережа осередків в області має охоплювати навчанням Захисту України якомога більше здобувачів освіти не залежно від закладів, де вони здобувають повну загальну середню освіту.

Обласні та Київська міська військові адміністрації розпорядчим документом затверджують перелік Осередків і розподіл коштів субвенції.

III. Створення засновниками Осередків у закладах освіти.

Засновник закладу вносить зміни до бюджету, визначає головного розпорядника коштів та виділяє співфінансування.

Орган управління освітою або структурний підрозділ органу виконавчої влади, якому делеговано повноваження у сфері освіти (далі — орган управління освітою) контролює та координує створення та організацію освітнього процесу при утворенні Осередків.

Орган управління освітою видає наказ про утворення Осередку, у якому зазначає:

заклад освіти, у якому буде утворено Осередок;

заклади освіти, здобувачі освіти яких будуть охоплені навчанням на базі Осередку;
 порядок підвезення* учнів шкільними автобусами (у разі наявності);
 терміни створення Осередку.

Керівник закладу освіти, у якому буде утворено Осередок, має:

внести зміни до штатного розпису щодо збільшення штатних одиниць педагогічних (науково-педагогічних) працівників, які здійснюють викладання навчального предмета «Захист України» (у разі потреби);

визначити відповідальність закладу освіти, у якому створено Осередок, за життя та здоров'я здобувачів освіти інших закладів освіти, які будуть вивчати навчальний предмет «Захист України» на базі Осередку;

визначити відповідальну особу за організацію освітнього процесу в Осередку;

передбачити порядок оцінювання здобувачів освіти та передачу відповідних результатів навчання до закладу освіти, у якому здобувачі освіти зареєстровані **;

передбачити порядок харчування пільгової категорії дітей та можливість придбати гаряче харчування для решти здобувачів освіти****;

розробити спільно із закладами освіти, здобувачі освіти яких будуть охоплені навчанням в Осередках, розклад уроків.*****

Керівникам закладів освіти, учні яких будуть охоплені навчанням в Осередках:

забезпечити передачу годин педагогічного навантаження, передбачених для викладання «Захисту України» до закладу, у якому утворено Осередок***;

забезпечити контроль відвідування учнями уроків, які будуть організовані на базі Осередку;

забезпечити організацію процесу зарахування оцінок з навчального предмета «Захист України»,

розробити спільно із закладом освіти, у якому створено Осередок, розклад уроків.*****

*** Підвезення:**

Учні та учениці, які не навчаються в закладі освіти, на базі якого функціонує Осередок, забезпечуються підвезенням до осередку шкільним автобусом або громадським транспортом у межах населеного пункту.

Для зручності організації підвезення розклад занять в Осередку може відрізнятися від розкладу в школах – освітній процес в Осередку може розпочинатися пізніше.

****Оцінювання:**

Для обліку відвідування та оцінювання учнів педагогічні працівники, що викладають в Осередку, можуть бути забезпечені доступом до електронних журналів закладів освіти, де здобувають освіту учні та учениці.

Альтернативно в Осередку може бути окремий журнал, де вчителі ведуть поточне оцінювання кожного класу. Підсумкові оцінки передають у заклад освіти, де навчаються учні та учениці, на бланку з підписом директора школи, на базі якої створено Осередок.

***** Передача годин педагогічного навантаження:**

передача годин навчального предмета «Захист України» може бути забезпечена шляхом підписання відповідних цивільно-правових договорів, укладених із закладами освіти;

прийомом педагогічних (науково-педагогічних) працівників на роботу за сумісництвом і визначення наказом керівника закладу освіти місцем його перебування заклад освіти, у якому створено Осередок;

у випадку централізованого ведення бухгалтерського та фінансового обліку ставки можуть бути передані наказом органу управління освітою.

Відповідно в навчальних планах закладів освіти, у яких Осередок не створено, години навчального предмета «Захист України» залишаються, проте в тарифікацію ставки не закладаються.

Фінансування заробітної плати вчителів за рахунок освітньої субвенції буде спрямовано до закладу, у якому тарифікаційним планом передбачено відповідні ставки.

****** Харчування:**

У закладах, де розташований Осередок, для здобувачів освіти незалежно від навчальної зміни (у разі організації в закладі освіти змінного навчання), повинно бути організовано щонайменше одноразове гаряче харчування відповідно до норм харчування.

Засновник (засновники), керівники закладів освіти, де розташований Осередок, створюють умови для забезпечення харчування здобувачів освіти відповідно до Норм харчування та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 305, на безоплатній основі або за рахунок коштів батьків.

******* Розклад уроків:**

Для ефективного викладання навчального предмета «Захист України» рекомендуємо кількість уроків, передбачених навчальним планом для вивчення цього навчального предмета протягом місяця, проводити на базі Осередку в межах 1-2 навчальних днів. З цією метою пропонуємо скласти відповідні графіки проведення занять в Осередку.
